

١٧٠ - «النَّاسُ يُسَمُّونَ الرَّجُلَ إِذَا تَرَفَّعَ بِنَفْسِهِ عَنِ الدُّنْيَا مُتَكَبِّراً»:

- (١) يَسْمُونُ: مضارع - للغائبين - معرب - ثلاثي مزيد من باب تفعيل - معتل و ناقص / فعل مرفوع بثبوت نون الإعراب و فاعله ضمير الواو البارز
- (٢) تَرَفَّعَ: مضارع - معرب - ثلاثي مزيد - صحيح و سالم - مبني للمعلوم - متعدّ / فعل و فاعله ضمير المستتر فيه
- (٣) الدُّنْيَا: اسم - مذكر - جمع التَّكْسِير - مشتق (صفة مشبّهة) - اسم ممدود / مجرور بحرف الجارّ تقديراً و «عن الدُّنْيَا» جار و مجرور
- (٤) مُتَكَبِّراً: اسم - مشتق (صفة مشبّهة) - نكره - معرب - صحيح الآخر - منصرف / حال مفرد و منصوب بالفتح

۱۷۰- گزینه ۱ پاسخ است.

رد گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲ ← [مضارع، معرب، متعدّ] غلط است. «تَرَفَّعَ» فعل ماضی از باب تَفَعَّل است و فعل‌های ماضی مبنی هستند. ضمناً این فعل متعدی نیست و مفعول‌به ندارد.

گزینه ی ۳ ← «مذکر» غلط است. مفرد «الدنایا»، «الدنیّة» به معنی «پست» می باشد و مؤنث است.

«اسم ممدود» غلط و «اسم مقصور» صحیح است. اسم ممدود به «الف و همزه» ختم می شود، در حالی که «الدنایا» همزه ندارد و چون آخر آن صدای «آ» می دهد، مقصور است. این کلمه در اصل به صورت «دنایی» بوده است. به لحاظ رسم الخطی هرگاه قبل از الف مقصوره «ی» وجود داشته باشد، الف مقصوره تبدیل به الف کشیده می شود.

گزینه‌ی ۴ ← صفة مشبهة غلط و اسم فاعل صحیح است. حال مفرد غلط و مفعول به ثانی صحیح است.

یسمون (سمی، یسمی، تسمیة = نام گذاری کردن) از افعال دومفعولی است که مفعول به اول آن «الرَّجُل» و مفعول به دوم «متکبراً» است.

دقت کنید تا وقتی یک کلمه می‌تواند نقش مفعول به (که از اجزای اصلی جمله است) را داشته باشد، آن را «حال» به حساب نمی‌آوریم.